

ИЛИЈА ЛАКУШИЋ

ТАКО СЕ ОДАВДЕ ВИДИ

ТАКО СЕ ОДАВДЕ ВИДИ

Кад ме оно поћераше плућа
да се за сламке фатам, навалише
ови моји: Да поћеш до Мата Глушца,
он зна сваку траву, зна шта је било
и шта ће бити.

Ја ћутим но себи велим: ако не пробам
нећу ни знати. Тако ти ја оседлам
Гаврана па копита цио дан звече ли
звече кроз онај камењар.

Нијесам цукао на врата е бјеху отворена
и подупрта некаквом спицом. Мато их је,
рекоше, љети скидао и држао на
тавану да не шкрипе по цио дан.

А љепота бјеше са њим попричат?
Онако уморан и поломљен, брзо се
опоравих и врати ми се она снага коју
сам некад имао. Таман да заборавим
што сам дошао кад он поче о здрављу;
о некој трави до које га је божји
прст повео.

Но, у сред приче, одједном:
Видим да си на Језерскоме врху
лијепу цркву сачинио.

Би ми изненада
па само рекох –

ЈЕСАМ!

Мало поћутасмо па ја продужих:
Хтио сам, рекох, да ми се гроб види
са оба Кома и да у њему проживим
када се излијечим од живота.

Он, као да хоће да прогута,
али не може да проћера залогај, мало
застаде па кад смири ону муку поче:
Бојим се, владико, да
Црна Гора није кадра да то понесе.
Ти знаш шта је пучина.

Сјетих се шта сам написао
у *Горскоме вијенцу* па га погледах
мрко: Ја сам, Мато, дошао да ме
видаш, а ти ми нову рану отвараш.
Не би му мило но само додаде:
Опрости, свети владико –
тако се одавде види.

СТРАСТ ПИСАЋЕ МАШИНЕ

I

Јесам од гвожђа, пластике и олова
но од камена никад нијесам била.
Кад год си имао нешто да кажеш,
ја сам ти била на столу.

Живјела сам да би ме имао!

Чекала сам те, ћутала, тиховала...
нико ме натчекао није.

Гдјекад си ме извео у шетњу
кроз поезију, прозу;
кроз велике градове и
зелене баште, под густе крошње
и сунцобране. На киши смо
добовали, ломили кишобране,
међу пчелама смо се надзујавали.

Ја сам твоје прсте љубила,
црно испод ноката сам ти вољела
и сваку пјесму по трипут окупала.

Предавала се читавом тастатуром,
знала сам да ћеш оловке, пера,
мастла, папире, и лењире једном
бацити... да ћеш свом компјутеру
у лице сасути: Нека си савршен, мене
је писаћа машина прва изговорила!

Ако се једном пронесе прича како
те нема и поезија се у којешта
прометне, ја ћу памтити твоје
словне рафале,
препуна лирских рана
ћирилица ће се сливати низ тастатуру.

II

На небеској ливади
кртичњаке смо отварали и
грумење словима разбијали.
На тастатури смо се вољели,
а на папиру љубили.

Мислила сам данима
како те нема вјекovima.
Но ти би изненада дошао,
прашину са мене чистио...
сваког дана си ми писао
да се заборав по мени не ухвати.

Сјети се како сам проплакавала
када сам наше приче и пјесме
у новинама читала,
у књигама дочитавала.

Господе,
нека вјетрови све разнесу,
нека ужива допричавање,
нека се књиге узносе у полицама,
али учини да ово страсно писање
остане међу нама!

III

Када сам предосјећала пјесму
чинио ми се да ме
океан заплъскује.

Разликовала сам воду
која се са дављеницима борила
од воде која шуми као да
ништа видјела није.

Вољела сам планинске воде
које теку само да обиђу пејзаже.

Туђе прсте сам препознавала
и тастатуру од звијери склањала.

Само ти би ме обноћ обилазио
и топлом пјесмом покривао.

Остале машине и штампарије
биле су сирова гвожђа,
отпад и ништарије.

Само сам ја имала срце
које је откуцавало лирске
кардиограме, поеме које су
језик прехраниле.

МЕТАПОНТЕ

О, Питагора мудри, пусти нас на миру!
Ми имамо своје законе и добро нам је
у нашој оскудици. Попричај мало
са ријеком која ти под кућом тече.

Пожури, већ ти је три пута рекла:
„Добро јутро, Питагора.”
Пожури, ове данашње ријеке не чекају.

Још не знајући да је свуда свеједно,
он се повуче у Метапонтe гдје је
гладовао, хоћу рећи живио; једни
кажу 70, други 90, а трећи 150 година.

Но то су претјеривања,
истина је само једна:
И данас га виђају на трговима Атине.

КЊИГА УТИСАКА

Молио сам кустоса у Биљарди да
умочим перо у Његошеву мастионицу,
али кустос је професионалац који каже
да није допустиво јер то је млијеко
на којем је *Луча* подојена.

Клечао сам, молио и три дана палио
свијеће у Манастиру, четвртог дана
кустос извади перницу из бочице,
прекрсти се и рече:
Ово је Књига утисака, изволите!
Знајући да Бог је високо,
погледах у небеса и потписах се
између двије звијезде.

ПЕНЕЛОПА

Одисеју мој мудри, ти опет
пође у рат... као брзо се
враћаш, тек да одбраниш дом
и прославиш свој мач...

Па кад ће више тај пораз?

Ако сам твоја, појави се
већ једном, отјерај ме са прага
гдје неутјешно чамим.

Већ два живота те
чекам и плачем у прозору.
Отјерај ове просце што
око куће плету ми мреже
и у црвене конце бају.

Одисеју мој мили, када ће
једном тај крах да се повуку
војске на двије стране, на два
пораза вјечна, да побиједи

моје чекање па да у овој
колиби потпишем мир и
склопим руке око твог врата.

Врати се, Одисеју мој драги,
између кревета и колијевке
плачем и чезнем да ти
одњишем Аполона.